

Üniversitelerde Çalışan Akademisyenlerin Terör Kaygısının Ölçülmesi: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi ve Bitlis Eren Üniversitesi Örneği¹

Measuring Terror Anxiety of Academics Working in Universities: The Case of Van Yüzüncü Yıl University and Bitlis Eren University

Vedat YILMAZ

Doç. Dr., Malatya Turgut Özal Üniversitesi, SBBF,
Uluslararası İşletme Yönetimi Bölümü,
vedatyilmaz1977@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-4624-9824>

Makale Başvuru Tarihi: 28.05.2023

Makale Kabul Tarihi: 01.10.2023

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Çağlar ÇİÇEK

Öğr. Gör., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van Güvenlik MYO,
Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, caglarcicek@yyu.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0002-9551-1027>

ÖZET

Terör kavramı genel itibari ile birden fazla kişinin bir araya gelerek bir örgüt çerçevesinde cebir, şiddet, tehdit gibi yollarla korku ve panik ortamı yaratarak siyasal bir amaca ulaşmak amacıyla güvenlik kuvvetlerine veya sivillere yönelik yapılan ses getirici eylemler şeklinde tanımlanabilir. 1970' li yılların sonuna doğru Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin karşı karşıya kaldığı ve uzun yılladır mücadele ettiği terör olgusu başta ekonomik, sosyal, coğrafi, beşerî ve siyasal hayat olmak üzere birçok alanı etkilemiştir. Terör ve terör eylemleri maalesef birçok alanda ve coğrafi bölgede etki bırakmıştır. Terör eylemlerinin geçmişte yoğun yaşandığı Doğu Anadolu Bölgesi'nde, her alanda hissedilen terör gerçeği, kamu görevlilerinin özelde ise bu bölgede çalışan akademisyenlerin çalışma hayatına da sirayet etmiştir. Bu çalışmanın amacı, tarihsel olarak Doğu Anadolu Bölgesi'nde kurulmuş olan en köklü üniversitelerden biri olan Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi ile yeni kurulmuş olan Bitlis Eren Üniversitesi örnekleri üzerinden Doğu Anadolu Bölgesi'nde görev yapmakta olan akademisyenlerin terör kaygısının ölçülmesi hedeflenmiştir. Bu kapsamda belirtilen üniversitelerde görev yapmakta olan akademisyenlerin terör kaygısını ölçmek için anket tekniği yöntemi kullanılarak yüz yüze anket uygulaması yapılmıştır. Anket sonuçları SPSS 22 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde Doğu Anadolu Bölgesi'nde görev yapmakta olan akademisyenlerin; terör kaygılarının olup olmadığı, terör kaygılarının var olması halinde sebepleri, imkânları olması halinde başka bir bölgede görev yapmayı tercih edip etmeyecekleri gibi konulara cevap aranmıştır.

ABSTRACT

The concept of terrorism can generally be defined as the resounding actions taken against the security forces or civilians in order to achieve a political goal by creating an atmosphere of fear and panic by means of force, violence and threats, by gathering more than one person within the framework of an organization. Towards the end of the 1970's, the phenomenon of terrorism, which the Republic of Turkey faced and fought for many years, affected many areas, especially economic, social, geographical, human and political life. Terrorism and terrorist acts have unfortunately left an impact in many areas and geographical regions. In the Eastern Anatolia Region, where terrorist acts have been intense in the past, the reality of terrorism felt in all areas has also spread to the working life of public officials and especially academics working in this region. The aim of this study is to measure the terror anxiety of academics working in the Eastern Anatolia Region through the examples of Van Yüzüncü Yıl University, which is one of the most rooted universities historically established in the Eastern Anatolia Region, and the newly established Bitlis Eren University. In this context, a face-to-face survey was conducted using the survey technique method to measure the terror anxiety of the academics working at the universities mentioned. The survey results were analyzed using the SPSS 22 package program. As a result of the analysis, the academicians working in the Eastern Anatolia Region; Questions such as whether they have terror concerns, their reasons for terror concerns, whether they would prefer to work in another region if they had the opportunity, were sought.

Anahtar Kelimeler:

Terör,
Terör Kaygısı,
Akademisyenlerin Terör Kaygısı,
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi,
Bitlis Eren Üniversitesi,

Keywords:

Terror,
Terror Concern,
Academics' Terror Concern,
Van Yüzüncü Yıl University,
Bitlis Eren University,

1 İlgili makale, 2021 yılında düzenlenen, 20. Uluslararası KAYFOR Sempozyumunda yazarlarca sözlü bildiri olarak sunulan “Doğu Anadolu Bölgesi'nde Bulunan Üniversitelerde Çalışan Akademisyenlerin Terör Kaygısının Ölçülmesi: Van Yüzüncü Yıl ve Bitlis Eren Üniversitesi Örneği” adlı bildirinin genişletilip, güncellenmesiyle oluşturulmuştur.

Önerilen Alıntı (Suggested Citation): YILMAZ, Vedat ve ÇİÇEK, Çağlar (2023), “Üniversitelerde Çalışan Akademisyenlerin Terör Kaygısının Ölçülmesi: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi ve Bitlis Eren Üniversitesi Örneği”, *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, S.6(3), ss.671-685, Doi: <https://doi.org/10.33712/mana.1304369>

1. GİRİŞ

Terör, günümüzde sadece herhangi bir ülkenin veya bölgenin yaşadığı bir problem olmaktan ziyade neredeyse dünyanın birçok ülke ve bölgesini etkileyen bir sorun olmuştur. Genel itibari ile ideolojik kökenden beslenen terör eylemleri, zaman zamanda siyasi, etnik, dini ve sosyal motifli olarak da ortaya çıkabilmektedir (Baharçipek, 2000:11). Terör ile ortaya çıkan etkilerin sonuçları kısa, orta ve uzun dönemde görülmektedir. Terör ve terör kaynaklı eylemler insan hayatı birçok farklı yönlerden etkilemektedir. Terör ve terör eylemlerinin korkutucu etkisi ve terörün korkunç yüzü sadece can ve mal güvenliğini tehdit etmekle kalmayarak, bunun yanında toplumların demokratik hakları kullanmasında da ciddi problemlere yol açmaktadır (Albayrak ve Çapcıoğlu, 2004: 275). Bu problemleri aşmak için terör ve terörizmin sebep olduğu insanî, ekonomik ve sosyal zararlar, uluslararası toplumun ortak mücadele ve önleme çabalarını zorunlu kılmaktadır.

Terör olaylarından sadece bir kesim etkilenmemiştir. Birey, toplum ve devlet terör olaylarından zarar görmüştür. Terör eylemlerinin yaşanması veya yaşanabilme ihtimali bireyler ve toplumlar üzerinde sosyal, demografik, ekonomik ve güvenlik kaygısı gibi birtakım etkilere yol açmaktadır. Terör olayları sonrasında ise, meydana gelen korku, çaresizlik, gerginlik, huzursuzluk ve kaygı gibi bir takım psikolojik durumlar yaşanabilmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti 1970’li yılların sonuna doğru terör kaynaklı eylemlerle birlikte uzun yıllar mücadele süreceği yeni bir sorun ile karşı karşıya kalmıştır. Terörün yarattığı olumsuz etkiler bireyler ve toplum açısından çok farklı sonuçlar ortaya çıkarmış ve ülkenin birçok bölgesi terör olaylarından dolayı veya dolaysız olarak etkilenmiştir.

Doğu Anadolu Bölgesi’nde terör kaynaklı eylemlerin yol açtığı sorunlar içerisinde eğitim konusu, büyük önem arz etmektedir. Huzur ve güven içinde eğitim faaliyetlerinin yürütülmesi, eğitimi alanların hakkı olduğu kadar eğitim çalışanlarının da hakkıdır. Birtakım faktörlere bağlı olarak terör etkinlik ve eylemleri, periyodik olarak ortaya çıkmakla birlikte zaman zaman etkinliğini artırmakta zaman zaman ise etkinliği azalmaktadır. Güvenlik veya güvende olma durumu, en temel ihtiyaçlardan biridir. Güvenliğe yaşamın her alanında ihtiyaç duyulmaktadır. Güvenlik ihtiyacın giderilmesi ya da güvende olma duygusunun arandığı yerlerden biri de çalışma alanlarıdır. İnsanlar çalıştıkları yerde, bölgede, şehirde, ülkede ve her yerde güvende olmak ister. İnsanoğlunun kendini güvende hissederek çalışması önemli bir olgudur.

Bu çalışma ile akademisyenlerin terör kaygısının ölçülmesi hedeflenmiştir. Örneklem olarak ise Doğu Anadolu Bölgesi’nde bulunan iki üniversite seçilmiştir. Bunlardan biri bölgede köklü üniversitelerden biri olan Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, diğeri ise Van Yüzüncü Yıl Üniversitesine göre yeni kurulmuş olan Bitlis Eren Üniversitesi’dir. Bu kapsamda; belirtilen üniversitelerde görev yapmakta olan akademisyenlerin terör kaygısını ölçmek için anket tekniği yöntemi kullanılarak yüz yüze anket uygulaması yapılmıştır. Anket sonuçları SPSS 22 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde Doğu Anadolu Bölgesi’nde görev yapmakta olan akademisyenlerin; terör kaygılarının olup olmadığı, terör kaygılarının var olması halinde ise sebepleri, imkânları olması halinde başka bir bölgede görev yapmayı tercih edip etmeyecekleri gibi konulara cevap aranmıştır.

2. KAVRAMSAL AÇIDAN TERÖR, TERÖRİZM VE KAYGI

Araştırmanın bulgularını ortaya koymadan önce, çalışma için temel kabul edilen “*terör*”, “*terörizm*” ve “*kaygı*” kavramlarının kısaca ele alınması çalışmanın daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayacaktır.

2.1. Terör ve Terörizm

Terör ve terörizm kavramları sıkça kullanılmasına rağmen literatürde bu kavramların tanımında farklı açıklamalar bulunmaktadır. Köken olarak Latince “*terrere*” kökünden hareketle “*korkudan sarsıntı geçirme*”, “*korkudan titreme ya da titremeye sebep olma*” veya “*korkudan dehşete düşmeye sebep olma*” gibi anlamlara

karşılık gelmektedir. Kavram ilk kez 1789 yılında Fransa’da yayımlanan bir dergide ele alınmıştır. Terör, yaygın olarak devlete karşı şiddeti kapsayan eylemler olarak nitelendirilmektedir. Devletler farklı nedenlerden dolayı eylemi gerçekleştiren teröristleri bağımsızlık savaşçısı olarak görmesi sebebiyle kavramı üzerinde uluslararası bir uzlaşma sağlanamamıştır (Zafer, 1999:5).

TDK’ya göre ise terör kavramı “*yıldırı*” (TDK, 2011) anlamına karşılık gelmektedir. Terör kavramı “*korku*” ya da “*dehşet*” şeklinde anlamlara karşılık da gelmektedir (Şen, 2015:21). Terör şiddet olgusundan beslenmekte ve bu kavramı ile de yakından ilgilidir (Özerkmen, 2004:248). Buradan hareketle 12/04/1991 tarihinde yayımlanan² Terörle Mücadele Kanunu’na göre ise terör;

“baskı, cebir, şiddet, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nda belirtilen cumhuriyetin temel niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik ve ekonomik düzenini değiştirmek, devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk devletinin ve cumhuriyetinin varlığını tehlikeye düşürmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü eylemdir”

şeklinde tanımlanmıştır. Terör ve içinde bulundurduğu şiddet unsuru, topluma çeşitli yönleri ile etki vererek toplumdan tepki almayı beklemektedir. Terör örgütleri, yaptıkları eylem sonrasında devlet mekanizmasının, yönetimin veya sistemin yetersiz kaldığını ve bu açıdan örgütün güçlü olduğunu devletin ise toplumun güvenliğini sağlayamadığını ön plana çıkararak bu yönde bir algı oluşturmayı hedefler. Bu algı ile birlikte terör örgütleri, toplum üzerinde baskı ve yıldırma ile örgüt hedefleri ve amaçlarını gerçekleştirmeyi amaçlar (Yılmaz ve Sayın, 2018:84).

Genel anlamda terör, baskı, şiddet, korku, yıldırma veya benzeri eylem ve yöntemlerle meşru bir yönetimi ele geçirme, yıkma, bozma, parçalama gibi saiklerle emellerini gerçekleştirmek için yaptığı yasadışı faaliyetler olarak tanımlanabilir. Bu çerçevede yaptığı eylemler ile kamu düzen ve güvenliğini tehdit ederek, toplum üzerinde baskı, şiddet ve korku unsurları ile birlikte güçlü olduğunu gösterir imajını yaratmaktadır.

Terörizmin kökeni ve tarihsel geçmişi M.Ö.73-66’da Romalılara karşı Sicarii’lerin mücadelesine dayanan eski zamanlara kadar dayanmaktadır (Akgün, 2006:410). Ancak günümüzdeki anlamda terör kelimesinin kökeninden türemiştir. Terörizm kavramı, 1789 Fransız Devrimi ve sonrasında yaşanan 1793 Konvansiyon döneminde tepeden inmece idaresi tarafından uygulanan sistemli şiddet siyasetinden ortaya çıkmıştır (Saraçlı, 2007:1052).

Terörizm, kompleks ve etraflı bir durum olduğundan dolayı net bir tanım yapmak zordur. Buna rağmen terörizmi, saldırıya uğrayan ya da sindirilen suçsuz ve sivil kurbanlar vasıtasıyla daha fazla kitleyi, sindirerek, korkutarak, illegal ve politik amaçlarına ulaşmak adına bir organizasyonun, sistematik, bilinçli bir şekilde şiddete başvurması ya da şiddeti kullanma tehdidinin var olması olarak tanımlamak mümkündür (Ergil, 1992:140).

Literatürde kavram ile ilgili olarak birçok tanım bulunmasına rağmen genel itibari ile terörizm; istenilen hedeflere ulaşılabilmesi için hedef gözetmeden şiddete ve cebire başvurarak suikast, bombalı saldırı, silahlı saldırı, uçak kaçırma vb. birçok değişik yol ve yöntemle başvurulmasıdır (Şimşek, 2016:5). Diğer bir ifadeyle terör; genellikle siyasi bir amaç için herhangi bir kural tanımaksızın, duygusallıktan uzak sivillerin ya da güvenlik görevlilerinin, propagandaya özgü, ses getirici eylemlerle zarar gördürülmesidir. Terör örgütleri açısından eylem yapacak kişilerin, eylem neticesinde ses getirmesi, adının duyulması hedeflenmektedir. Terör ile terörizm arasında belirli farklar bulunmaktadır. Terör, her türlü silahlı eylem vasıtasıyla ismini ve ideolojisini duyurma olarak tanımlanabilirken terörizm ise; eylemleri, savunan ve stratejileri aktaran, anlatan, geliştiren bir durumdur. Bu bağlamda terörün amacı stratejik eylemler, terörizmin amacı stratejik söylemdir. Her iki kavramın ortak bir manada tartışılması yakın bir tarihte başlamıştır. Terör ve terörizm odaklı tartışmalar 21. yüzyıldan itibaren önemli bir durum haline gelmiştir. Çeşitli zamanlarda farklı şekillerde ortaya çıkan terör faaliyetleri profesyonel bir durum haline gelmiştir. Son yüzyıllarda ortaya çıkan her bir yeni terör örgütü bir öncekinden daha vahşi, daha kuralsız eylem yapmanın yol ve yöntemlerini geliştirmiştir (Bal, 2006:1-10).

Terör ve terörizm kavramları ile ilgili olarak devletlerin kendi politik yaklaşımları ve farklı bakış açıları olması sebebiyle, kavramsal olarak bir görüş birliğine varılamamıştır. Günümüzde küresel boyutta artan terör kaynaklı eylemler neticesinde birçok devlet olumsuz yönde etkilenmiştir. Terörün karanlık yüzü dil, din, ırk ve renk seçmeksizin insanlar üzerinde korku, panik ve kaygıya sebebiyet verebilmektedir.

2 12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu

2.2. Kaygı Kavramı

Kaygı, kişi üzerinde korku ve endişe kaynağı meydana getiren, yaşanan hissiyatlar neticesinde birey üzerinde kalp çarpıntısı, terleme, baş ağrısı gibi durumların ortaya çıkmasına neden olan hal olarak tanımlanabilmektedir (Türkçapar, 2004:13). Kaygı, kişinin içinde bulunduğu durum itibari ile endişe, baskı oluşturan fakat tam olarak anlatamadığı hislerden meydana gelmektedir. Açık bir ifadeyle tanımlanamayan hisler, birey üzerinde bir takım ruhsal, psikolojik durumları ortaya çıkarabilmektedir.

Terör örgütleri eylemleri vasıtasıyla kişiler üzerinde baskı, korku ve yıldırma oluşturabilmektedir. Terörün yaratmış olduğu durum sonucunda birey üzerinde kaygıya sebebiyet veren durumlar meydana gelebilmektedir. Ortaya çıkan bu kaygı durumu, içinde bulunan durumdan mutsuz olma, iletişim kurmama, bulunduğu ortamdan ayrılma isteği gibi haller oluşturmaktadır. Birey kaygı yaşaması neticesinde, olağan yaşam döngüsü sekteye uğramaktadır (Aktan, 2018:36).

Kaygı, tanımlanması zor bir durum olmakla birlikte, bireyin yaşam isteğine zarar veren ve bireyde çalışmak, üretmek isteğinde gerilemeye yol açan durumlardır. Bu bağlamda kaygı, geçmişte yaşanmış olmasına rağmen, kişinin içinde bulunduğu anı ve aynı zamanda gelecekte yaşanması muhtemel geleceği de etkilemektedir (Çakmak, 2018:40). Bu çerçevede kaygıya sebebiyet verecek hal kişinin içinde bulunduğu zaman kadar geleceğini de etkileyen, bireyin yaşam döngüsünü ve olağan hayat akışını bozabilen durumlardır. Dolayısıyla kişide meydana gelebilecek kaygı durumu bireyin kişisel yaşamından, sosyal yaşamına kadar hayatının birçok durumu etkileyebilmektedir. Bireyin yaşamını huzur, mutluluk ve güven içinde devam ettirebilmesi için kaygıdan uzak bir ortamda bulunması önem arz etmektedir.

Kişinin yaşamıyla ilgili olarak geleceği hakkında belirsizlikler öngörmesi, kendisinde kaygıların ortaya çıkmasına neden olacaktır. Dolayısıyla güvenlikle ilgili kaygılara sahip olması, bireysel yaşam konforunun ortadan kalkmasına ve imkânı olması halinde bu kaygının giderilmesi amacıyla da bulunduğu kentten uzaklaşma eğilimini ortaya koyacaktır. Örneğin Türkiye’de Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde öğretmenlik yapan öğretmenler üzerinde yapılan bazı çalışmalarda (Kırdök, 2020; Özdemir ve Erol, 2021) terör kaygısı nedeniyle kişilerin buldukları kentten uzaklaşma eğilimi içerinde oldukları tespit edilmiştir.

3. ARAŞTIRMAYA KONU KENTLER VE ÜNİVERSİTELER

Çalışmanın bu kısmında araştırmaya konu olan “Bitlis” ili ile burada kurulu olan “Bitlis Eren Üniversitesi” ve “Van” ili ile burada kurulu olan “Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi” hakkında kısaca bilgi verilecektir.

3.1. Bitlis İli ve Bitlis Eren Üniversitesi

Türkiye’nin yedi coğrafi bölgesinden biri olan Doğu Anadolu Bölgesi’nde, Ağrı, Ardahan, Bingöl, Bitlis, Elazığ, Erzurum, Erzincan, Hakkâri, Malatya, Muş, Şırnak, Tunceli, Van, Iğdır ve Kars illeri bulunmaktadır. Doğu Anadolu Bölgesi, genellikle dağlık bir yapıya sahip olmakla beraber, sıra dağlar, yüksek yaylalar ve birçoğu tarıma uygun olmayan yükseklikleri ortalama 1200-1950 metre arasında değişen yüksek ovalardan oluşmaktadır. Anadolu’nun kuzey ve güney bölgesinden doğu batı yönüne doğru birbirine paralel uzanan dağlar Bingöl civarlarında adeta bir düğüm oluşturarak ayrılırlar. Bu dağlar yer yer vadilere, geniş yayalara ve ovalara dönüşmektedirler (Şen ve Yurtkuran, 2004:1).

Doğu Anadolu Bölgesinde sınırları içerisinde yer almakta olan Bitlis ili; deniz seviyesinden 1550 metre yükseklikte, Van Gölü’nün batısında, güneyinde Siirt, batısında Muş, kuzeyinde Ağrı ve doğusunda Van ili bulunan bir şehirdir. Bitlis ili köklü tarihi, var olan kaleleri ve Türk İslam eserleri açısından önemli olan bir ilimizdir. Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinden kalma birçok eser il sınırları içinde bulunmaktadır. Bitlis ilinin tarihi Neolitik Çağ (Yenitaş ya da Cilalı Taş Devri) dönemine kadar uzanmaktadır. Bölgede yapıla çalışmalarda, Hitit, Asur, Urartu, İskit, Med, Pers, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı uygarlıklarına ait kalıntılar bulunmuştur. Tarih süreçte sanat ve kültür faaliyetlerinin yoğun olarak görüldüğü Bitlis ili, kültürel ve doğal güzellikler açısından önemli bir kenttir. Van Gölü’nün önemli bir kısmı, Nemrut Dağı ve krater gölleri Bitlis ili coğrafi sınırları içerisinde bulunmaktadır (Serdar, 2010:4; www.bitliskulturturizm.gov.tr, 2019).

Türkiye’nin Güneydoğu Toroslarını oluşturan ve Hakkâri ili Cilo Dağlarına kadar uzanan dağlar, zirvesinde dört mevsim var olan karlar zorlu yapısı, geniş ve sıradağlar oluşturduğu bakımından aşılması zordur. Bitlis ili; adeta

bir set görevi yapan bu dağların kısmen daralttığı ve bir vadinin yer aldığı alanda kurulmuştur. Bu nedenle tarihçiler, seyyahlar, araştırmacılar Bitlis ilini tanımlarken “*Vadideki Yeşil Şehir*” adını vermişlerdir. Bilhassa Anadolu’nun batı kısmından Harput, Bingöl, Solhan, Muş ve Bitlis üzerinden İran’a giden yol ve Musul, İskenderun, Adana, Gaziantep, Urfa, Diyarbakır ili üzerinden kuzeye giden yol hattı Bitlis ilini stratejik açıdan önemli kılmıştır (Serdar, 2007:13).

Özellikle Türkiye’de 1980’li yıllardan itibaren yaşanan terör olayları ile birlikte Bitlis ile dışarıya yoğun göçler vermeye başlamıştır. Bitlis ili kırsal bölgesinde yaşayan halk ise bu dönemde kırsaldan il merkezine göç etmeye başlamıştır. Bitlis ilinde yaşayan yerli halk ve ekonomik açıdan maddi durumu iyi olanlar ise batıya göç etmişlerdir (Şen ve Yurtkuran, 2004:1-4). Bitlis iline bağlı 6 ilçe, 13 belediye, 6 belde, 349 köy bulunmaktadır. Bitlis ili toplam nüfusu ise 352.277’dir (www.bitlis.gov.tr).

Bitlis Eren Üniversitesi 17 Mayıs 2007 tarihinde Bitlis ilinde 5662 Sayılı Kanun ile kurulmuştur. Bünyesinde 6 Fakülte, 2 Yüksekokul, 8 Meslek Yüksekokulu, 1 Enstitü, 16 Uygulama Araştırma Merkezi bulunmaktadır. Yüksekokullardan 5’i Bitlis ilçelerinin ismini almaktadır. Güroymak, Tatvan, Adilcevaz ve Ahlat Meslek Yüksekokulları ismini aldığı ilçelerde, Hizan Meslek Yüksekokulu ise Bitlis Eren Üniversitesi yerleşkesinde yer almaktadır. Bitlis Eren Üniversitesinde toplam 264 akademik personel görev yapmaktadır (www.beu.edu.tr)

3.2. Van İli ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Van ili, Doğu Anadolu Bölgesi Yukarı Murat-Van Bölümünde Van Gölü kapalı havzasındadır. Kuzeyde Ağrı ili Doğubayazıt Diyadin ve Hamur ilçeleri; batıdan ise Van Gölü ile Ağrı ilinin Patnos ilçesi Bitlis’in Adilcevaz Tatvan ve Hizan ilçeleri, güneyden Siirt’in Pervari Hakkâri ili Beytüşşebap ve Yüksekova ilçeleri ile komşudur. Doğusunda ise İran Devleti sınırı yer almaktadır. İlin yüz ölçümü 19.069 km karedir. Van yüz ölçümü bakımından Türkiye’nin 6. büyük ilidir. Van, Doğu Anadolu Bölgesinin volkanik dağlarla kaplı çukur kesiminde bulunan Van Gölü’nün doğu kıyısına 5 km uzaklıkta çok az meyilli bir arazi üzerine kurulmuştur. Rakım yüksekliği yaklaşık 1725 m’dir. Türkiye’nin en büyük gölü olan Van Gölü, yüksek dağların ortasında bir çöküntü durumundadır. Çevredeki yüksek dağlar Van ilinin doğal sınırlarını oluşturmaktadır. Van ili geçmişten bugüne farklı birçok medeniyetin izlerini üzerinde taşımaktadır. Kaya ve mağaralarda bulunan resimler tarih öncesi döneme ışık tutmaktadır. Bölgede neolitik çağdan beri kesintisiz devam eden kültürlerin varlığı, Tilkitepe, Dilkaya Höyükleri ve çeşitli kazılar ile elde edilen buluntular göstermektedir. Van ilinin önemli bir medeniyet düzeyine çıkmasında Urartuların büyük katkısı olmuştur. Urartular döneminden kalan kale, tapınaklar, kaya mezarları, su yolları ile madeni eserler bunu ispatlamaktadır. Urartuların M.Ö.6. yüzyıl ortalarında bölgedeki hâkimiyetlerini kaybettikten yaklaşık 1500 yıl sonra Vaspurakan Krallığı hüküm sürmüştür. Bölgede bulunan Akdamar Kilisesi bunun en önemli tanıklarından biridir. 11.yüzyıl başlarında Türk akınları ile bölge, Selçukluların egemenliği altına girmiş ve bu dönemim yansımaları Türk-İslam eserleri ile gün yüzüne çıkmıştır. Selçuklular döneminden sonra Van ili ve civarında İlhanlı, Karakoyunlu, Akkoyunlu, Safevi, Osmanlı devletleri hüküm sürmüştür. Van ili 1. Dünya savaşı sırasında Rusların istilası ve Ermenilerin ayaklanmasıyla kötü günler geçirmiştir. Cumhuriyet sonrası gelişen ve büyüyen Van, günümüzde Türkiye’nin önemli kentlerinden biri haline gelmiştir (www.van.ktb.gov.tr).

Doğu Anadolu Bölgesinde terör eylemlerinin ve faaliyetlerinin var olması sebepleri arasında, bölgenin fiziki ve coğrafi özelliklerinin önemli bir yeri bulunmaktadır. Yine bölgenin sosyoekonomik şartları, gelişmişlik düzeyi, eğitim durumu gibi sebeplerde terör olaylarının Doğu Anadolu Bölgesinde etkisinin sebeplerini oluşturmuştur. Bölgenin litolojik yapısı mağara ve olukların var olması ve bitki örtüsünün teröristlere barınma ve saklanma imkânı sağlaması bölgeyi teröre elverişli bir hale getirmiştir. Bunun yanında arazinin derin ve sarp vadilere sahip olması, ulaşım ve güvenliği olumsuz etkilemiştir. İklimsel özelliklerinden dolayı kış mevsiminin uzun ve soğuk olması, genelde yağışların kar halinde olması güvenliği etkileyici nedenlerden olmuştur. Doğu Anadolu Bölgesinde Türkiye’nin İran, Ermenistan ve Irak ile sınır komşulukları olması sebebiyle terör örgütü mensuplarının bölgeye sızmalarına sebep olmuştur (Şengün ve Boyraz, 2020:278).

1980’li yıllardan itibaren Türkiye’de yaşanmaya başlanan terör olayları ülke genelinde birçok alanda soğuk yüzünü göstermiştir. Özellikle Doğu Anadolu Bölgesinde birçok etkisi olmuştur. Bölgede bulunan Bitlis ve Van illeri terör kaynaklı sorunlardan etkilenmiştir.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, 20 Temmuz 1982 tarih ve 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Yüzüncü Yıl Üniversitesi ismi ile kurulmuştur. Üniversitenin ismi 18.06.2017 tarih ve 7033 sayılı Kanun gereğince Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi olarak değiştirilmiştir. Van Gölü kenarında kurulmuş, şehir merkezine 15 km mesafede bulunmaktadır. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Merkez Zeve Kampüsü ile Gevaş, Özalp ve Erciş

ilçelerinde eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdürmektedir. Bünyesinde 19 Fakülte, 5 Enstitü, 3 Yüksekokul, 10 Meslek Yüksekokulu, 49 adet Uygulama ve Araştırma Merkezi bulunmaktadır (www.yyu.edu.tr).

4. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ VE UYGULANMASI

Makalenin bu kısmında sırasıyla araştırmanın konusuna, amacına, önemine, literatür incelemesine, modeline, hipotezlerine, örneklemine, kısıtlarına, veri toplama yöntemine, veri analiz yöntemlerine, bulgularına, hipotez testleri ve sonuçlarına yer verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Konusu, Amacı ve Önemi

Çalışmanın konusu, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi ve Bitlis Eren Üniversitesi örneğinde üniversitelerde çalışan akademisyenlerin terör kaygısının ölçülmesidir. Araştırmanın amacı, tarihsel olarak Doğu Anadolu Bölgesi'nde kurulmuş olan en köklü üniversitelerden biri olan Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi ile yeni kurulmuş olan Bitlis Eren Üniversitesi örnekleri üzerinden Doğu Anadolu Bölgesi'nde görev yapmakta olan akademisyenlerin terör kaygısının ölçülmesidir. Akademik personelin etkin ve verimli bir çalışma ortamına kavuşturulması ve kaygı düzeylerinin minimize edilebilmesi akademik üretkenlikleri, kente uyumları, kurumsal/kentsel bağlılıkları, iş tatminleri vd. birçok unsur ile doğrudan ilişkilidir. Dolayısıyla bu konunun ana hatları üzerinden de olsa ele alınması önemlidir.

4.2. Araştırmayla İlgili Literatür İncelemesi

Akademisyenlerin sorunları, algıları, korkuları ve kaygı düzeyleri üzerine ulusal ve uluslararası literatürde yapılmış çok fazla araştırma yer almaktadır. Örneğin Tuzgöl Dost ve Cenkseven (2007) devlet ve vakıf üniversitelerinde çalışan öğretim elemanlarının mesleki sorunlarının neler olduğunu ortaya koymak amacıyla muhtelif devlet ve vakıf üniversitelerinde çalışmakta olan 2570 öğretim elemanı üzerine araştırma yapmışlardır. Yine Mecek ve Doğan (2015) tarafından yapılan başka bir çalışmada üniversite merkez kampüsleri dışındaki meslek yüksekokullarında görev yapan öğretim üyelerinin yaşadığı sorunlar araştırılmış ve bu sorunlar için çözüm önerileri getirilmiştir.

Akademik personelin muhtelif konulara bakış açıları, bu konulardaki algı ve/veya kaygı düzeylerinin ölçülmesi konusunda da literatürde çok sayıda yapılmış araştırma bulunmaktadır. Örneğin Aksu ve Yüksel Şahin (1999) tarafından yapılan çalışmada Kocaeli Üniversitesi öğretim elemanlarının kaygı düzeylerinin birimlere, cinsiyete, unvana, kıdeme vd. değişkenlere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Yine Nur ve Küçük (2023) tarafından akademisyenlerin koronavirüs kaygı düzeyinin mesleklerine yabancılaşmaya olan etkisini belirlemek amacıyla Harran Üniversitesinde 224 akademisyen üzerinde bir araştırma yapılmıştır.

Literatür incelendiği zaman Türkiye'de akademisyenlerin terör kaygılarının ölçüldüğü bir çalışmaya rastlanılmamaktadır. Bu da çalışmanın ilk ve orijinal olması açısından önemini ortaya koymaktadır. Türkiye'de terör kaygısının ölçülmesi genelde öğretmen adayları, üniversite öğrencileri, terör mağdurları vb. örneklem üzerinde yapıldığı tespit edilmiştir. Örneğin Bugur Özdemir ve Aşçıoğlu (2022) farklı demografik özelliklere sahip 400 kişi üzerinde toplumdaki terörizm algısı düzeyi araştırılmıştır. Yine Gün Çınğı (2020) tarafından Ankara'da terör saldırılarının gerçekleşmiş olduğu mekânları ve çevresini kullanan 400 kişi üzerinde araştırma yapılmıştır.

4.3. Araştırmanın Modeli ve Hipotezleri

Bu çalışmada model olarak, nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma tekniği olarak kesitsel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Bu kapsamda belirli bir zaman diliminde yüz yüze anket tekniği uygulanmıştır. Araştırmanın amacı dikkate alındığında iki temel hipotez oluşturulmuştur. Birinci ana hipotez çalışanların demografik özelliklerine göre hazırlanmıştır. Çalışmanın kapsamının çok geniş olmaması açısından bu konuda sadece katılımcıların cinsiyetleri üzerinden bir alt hipotez örnek olarak oluşturulmuştur. İkinci ana hipotez ise çalışmanın içeriğini yansıtabilecek şekilde araştırmacıların yaşadığı kentten ayrılma isteği ile terör kaygıları arasında kurgulanmıştır. Araştırmada iki ana ve iki alt olmak üzere toplam 4 adet hipotez hazırlanmıştır. İlgili hipotezler sırasıyla aşağıdaki gibidir;

H1: Katılımcı akademisyenlerin terör kaygısı katılımcıların demografik özelliklerine (cinsiyetlerine) göre farklılaşmaktadır.

H1₁: Kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre terör kaygısı taşıması daha fazladır.

H2: Yaşadığı kentte terör kaygısı yaşayan kişilerin imkânı olması halinde bulunduğu kentten ayrılmak isteği seviyesi farklılaşmaktadır.

H2₁: İmkânı olması halinde Doğu Anadolu Bölgesinde ayrılmak isteyen katılımcıların aynı zamanda yaşadığı ilde terör kaygısı yaşadığı görülmektedir.

4.4. Araştırmanın Evren, Örneklem ve Kısıtları

Araştırmanın evrenini Doğu Anadolu Bölgesinde görev yapan akademisyenlerdir. Çalışmanın örneklem ise bu bölgede bulunan Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinde ve Bitlis Eren Üniversitesinde görev yapan ve araştırmamıza gönüllü olarak katılım sağlayan akademisyenlerdir. Araştırmanın en temel kısıtı örnekleme oluşturan üniversiteler ve katılımcılardır. Araştırma verilerinin toplandığı dönem de çalışmanın zamansal kısıtını oluşturmaktadır. Yine araştırma anketinde yer alan sorular da içeriksel sınırları meydana getirmektedir.

4.5. Araştırmanın Veri Toplama Yöntemi

Araştırmanın veri toplama yöntemi yüz yüze anket uygulamasıdır. Katılımcılar, Doğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi ve Bitlis Eren Üniversitesi'nde görev yapan akademisyenlerdir. Anket tekniği kullanılarak katılımcılara belirli sorular yöneltildi ve yanıtlar yüz yüze toplandı. Bu anketlerle akademisyenlerin terör kaygısının ölçülmesi, terör kaygısının var olup olmadığının belirlenmesi, varsa sebepleri ve tercihlerine yönelik bilgi elde edilmiştir. Anket sonuçları, toplanan veriler SPSS 22 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Bu analizlerle, Doğu Anadolu Bölgesi'nde görev yapmakta olan akademisyenlerin terör kaygıları ve bu kaygıların sebepleri, imkânları olması halinde başka bir bölgede görev yapmayı tercih edip etmeyecekleri gibi konular değerlendirilmiştir.

4.6. Araştırmanın Veri Analiz Yöntemleri ve Güvenilirliği

Araştırmanın veri analiz yöntemleri SPSS 22 paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu program, toplanan anket verilerinin analizinde kullanılmış ve elde edilen sonuçların istatistiksel değerlendirilmesine imkân sağlamıştır. Elde edilen sonuçlar, araştırmanın amaçları doğrultusunda değerlendirilmiş ve yorumlanmıştır. Araştırmanın veri toplama sürecinin güvenilirliği; yüze anket uygulamasının düzgün ve standart bir şekilde yapılması, katılımcılara anket sorularının tutarlı bir biçimde iletilmesi ve verilerin doğru bir şekilde kaydedilmesi ile sağlanmıştır. Bu sürecin düzgün bir şekilde yürütülmesi, verilerin güvenilirliğini artırmış ve analiz sonuçlarının doğruluğunu sağlamıştır.

4.7. Araştırmanın Bulguları

Araştırmada toplanan verilerin analiz edilmesi sonucunda elde edilen bulgular iki alt başlık altında sırasıyla ortaya konulacaktır. Bu kapsamda öncelikle araştırmaya gönüllü olan katılan akademisyenlerin demografik bulguları incelenecektir. Sonrasında ise akademisyenlerin terör kaygısının ölçülmesine yönelik bulgular değerlendirilecektir.

4.7.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan akademisyenlerin cinsiyetlerine, doğum yerlerine, yaş aralıklarına, medeni durumlarına, eğitim durumlarına, aile ile yaşama durumlarına, görev yaptıkları kurumlarına, akademik unvanlarına, görev sürelerine, yerleşim alanlarına, göre elde edilen bulgulara sırasıyla aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyetlerine İlişkin İstatistikî Bilgiler

Değişkenler		F	%
Cinsiyetiniz?	Erkek	75	67
	Kadın	37	33
	Toplam	112	100,0

Tablo 1 incelendiğinde: erkek katılımcı sayısı 75 (%67) iken, kadın katılımcı sayısının 37 (%33) olduğu görülmektedir. Katılımcıların cinsiyetlerine ilişkin veriler değerlendirildiğinde, erkek katılımcıların sayısı kadın katılımcılara göre iki katından daha fazladır.

Tablo 2. Katılımcıların Doğum Yerlerine İlişkin İstatistikî Bilgiler

Değişkenler		F	%
Doğum Yeriniz?	İl Merkezi	54	48,2
	İlçe	40	35,7
	Kasaba	4	3,6
	Köy	14	12,5
	Toplam	112	100,0

Tablo 2 incelendiğinde: katılımcıların 54'ü (%48,2) il merkezinde, 40'ı (%35,7) ilçede, 4'ü (%3,6) kasabada, 14'ü (%12,5) köyde doğduğu görülmektedir. Katılımcıların doğum yerlerine ilişkin bilgiler değerlendirildiğinde, il merkezinde doğanların sayısı diğer merkezlerde doğanlardan daha fazladır.

Tablo 3. Katılımcıların Yaş Aralıklarına İlişkin İstatistikî Bilgiler

Değişkenler		F	%
Yaş Aralığınız?	26-30	12	10,7
	31-35	35	31,3
	36-40	28	25,0
	41-45	15	13,4
	46 ve Yukarısı	22	19,6
	Toplam	112	100,0

Tablo 3 incelendiğinde: katılımcıların 12'si (%10) 26-30 yaş aralığında, 35'i (%31,3) 31-35 yaş aralığında, 28'i (%25) 36-40 yaş aralığında, 15'i (%13,4) 41-45 yaş aralığında, 22'si (%19,6) 46 yaş ve üzerinde olduğu görülmektedir. Katılımcıların yaş aralığına ilişkin veriler değerlendirildiğinde, 31-35 yaş aralığında olanların sayısının diğerlerinden fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Katılımcıların Medeni Durumlarına İlişkin İstatistikî Bilgiler

Değişkenler		F	%
Medeni Durumunuz?	Evli	93	83,0
	Bekâr	19	17,0
	Toplam	112	100,0

Tablo 4 incelendiğinde: evli katılımcı sayısı 93 (%83), kadın katılımcı sayısının ise 19 (%17) olduğu görülmektedir. Katılımcıların medeni durumuna ilişkin veriler değerlendirildiğinde, evli katılımcıların sayısı bekâr katılımcılara göre 4 katından fazladır.

Tablo 5. Katılımcıların Eğitim Durumlarına İlişkin İstatistikî Bilgiler

Değişkenler		F	%
Eğitim Durumunuz?	Lisans	8	7,1
	Yüksek Lisans	20	17,9
	Doktora	84	75,0
	Toplam	112	100,0

Tablo 5 incelendiğinde: katılımcıların 8'i (%7,1) Lisan mezunu, 20'si (17,9) Yüksek Lisans, 84'ü (%75) Doktora mezunu olduğu görülmektedir. Katılımcıların eğitim durumuna ilişkin veriler değerlendirildiğinde, Doktora mezunu olanların sayısı diğer mezunların toplam sayısına göre üç kat daha fazladır.

Tablo 6. Katılımcıların Bulunduğu İilde Ailesi ile Beraber Yaşayıp Yaşamadıklarına İlişkin İstatistikî Bilgiler

Değişkenler		F	%
Bulduğunuz İilde Ailenizle Beraber mi Yaşıyorsunuz?	Evet	81	72,3
	Hayır	31	27,7
	Toplam	112	100,0

Tablo 6 incelendiğinde: katılımcıların 81'i (%72,3) bulunduğu ilde ailesi ile birlikte yaşarken, 31'i (%27,7) bulunduğu ilde ailesi ile birlikte yaşamadığı görülmektedir. Katılımcıların bulunduğu ilde ailesi ile beraber yaşayıp yaşamadıklarına ilişkin veriler değerlendirildiğinde, ailesi ile birlikte yaşayanlarının sayısı ailesi ile birlikte yaşamayanların sayısına göre iki katından daha fazladır.

Tablo 7. Katılımcıların Çalıştığı Üniversiteye İlişkin İstatistikî Bilgiler

Değişkenler		F	%
Çalıştığınız Üniversite?	Bitlis Eren Üniversitesi	33	29,5
	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	79	70,5
	Toplam	112	100,0

Tablo 7 incelendiğinde: Bitlis Eren Üniversitesinde görev yapanların sayısı 33 (%29,5) iken, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinde görev yapanların sayısı 79 (%70,5) olduğu görülmektedir. Katılımcıların çalıştığı üniversiteye ilişkin veriler değerlendirildiğinde, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinde görev yapanlarının sayısı Bitlis Eren Üniversitesinde görev yapanlara göre iki katından daha fazladır.

Tablo 8. Katılımcıların Unvanlarına İlişkin İstatistikî Bilgiler

Değişkenler		F	%
Unvanınız?	Araştırma Görevlisi	20	17,9
	Öğretim Görevlisi	17	15,2
	Araştırma Görevlisi Doktor	8	7,1
	Öğretim Görevlisi Doktor	5	4,5
	Doktor Öğretim Üyesi	35	31,3
	Doçent Doktor	20	17,9
	Profesör Doktor	7	6,3
	Toplam	112	100,0

Tablo 8 incelendiğinde: katılımcıların 20'si (%17,9) Araştırma Görevlisi, 17'si (%15,2) Öğretim Görevlisi, 8'i (%7,1) Araştırma Görevlisi Doktor, 5'i (%4,5) Öğretim Görevlisi Doktor, 35'i (%31,3) Doktor Öğretim Üyesi, 35'i (%31,3) Doçent Doktor, 7'si (%6,3) Profesör Doktor olarak görev yaptığı görülmektedir. Katılımcıların unvanlarına ilişkin veriler değerlendirildiğinde, Doktor Öğretim Üyesi olarak görev yapanların 35'i (%31,3) diğerlerinde fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 9. Katılımcıların Üniversitelerindeki Görev Sürelerine İlişkin İstatistikî Bilgiler

Değişkenler		F	%
Üniversitenizdeki Görev Süreniz?	1-3	21	18,8
	4-7	35	31,3
	8-10	22	19,6
	11-15	14	12,5
	16-20	8	7,1
	21 ve Yukarısı	12	10,7
	Toplam	112	100,0

Tablo 9 incelendiğinde: katılımcıların 21'inin (%18,8) 1-3 yıl arası hizmet süresi bulunduğu, 35'inin (31,3) 4-7 yıl arası hizmet süresi bulunduğu, 22'sinin (%19,6) 8-10 arası yıl hizmet süresi bulunduğu, 14'ünün (%12,5) 11-15 yıl arası hizmet süresi bulunduğu, 8'inin (%7,1) 16-20 yıl arası hizmet süresi bulunduğu, 12'sinin (%10,7) 21 yıl ve yukarısı yıl hizmet süresi bulunduğu görülmüştür. Katılımcıların üniversitedeki görev

sürelerine ilişkin veriler değerlendirildiğinde, 35'i (%31,3) 4-7 arası hizmet süresi olanların diğerlerine oranla daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 10. Katılımcıların Görev Yaptığı Yerleşim Alanına İlişkin İstatistikî Bilgiler

Değişkenler		F	%
Görev Yaptığımız Yerleşim Alanı Hakkında Bilgi Verebilir misiniz?	İl Merkezi	93	83,0
	İlçe	19	17,0
	Toplam	112	100,0

Tablo 10 incelendiğinde: İl merkezinde görev yapanların sayısı 93 (%83) iken, ilçede görev yapanların sayısı 19 (%17) olduğu görülmektedir. Katılımcıların görev yaptığı yerleşim alanına ilişkin veriler değerlendirildiğinde, il merkezinde görev yapanların sayısı ilçede görev yapan katılımcılara göre 4 katından fazladır.

Tablo 11. Katılımcıların Bugüne Kadar Yaşamış Olduğu Herhangi Bir Şehirde Terör Olayı İle Karşılaşmış Karşılaşmadığı Durumlarına İlişkin İstatistikî Bilgiler

Değişkenler		F	%
Bugüne Kadar Yaşamış Olduğunuz Herhangi Bir Şehirde Terör Olayı İle Karşılaştınız mı?	Evet	85	75,9
	Hayır	27	24,1
	Toplam	112	100,0

Tablo 11 incelendiğinde: evet sayısı 85 (%75,9) iken, hayır diyen katılımcı sayısının 27 (%24,1) olduğu görülmektedir. Katılımcıların bugüne kadar yaşamış oldukları bir şehirde terör olayı ile karşılaşmış karşılaşmadıklarına ilişkin veriler değerlendirildiğinde, evet diyenlerin sayısı hayır diyen katılımcılara göre üç katından fazladır. Van Yüzüncü Yıl ve Bitlis Eren Üniversitelerinde görev yapmakta olan toplam 112 katılımcıdan 85'inin, yaşamış oldukları herhangi bir şehirde terör olayları ile karşılaştıklarını beyan etmeleri dikkat çekici bir sonuçtur.

Tablo 12. Katılımcıların Ülkede Daha Önce Yaşanan Terör Olaylarından Kaynaklı Kaygı Yaşayıp Yaşamadıkları Durumlarına İlişkin İstatistikî Bilgiler

Değişkenler		F	%
Ülkemizdeki Daha Önceki Zamanlarda Yaşanan Terör olaylarından kaygı Duydunuz mu?	Evet	87	77,7
	Hayır	25	22,3
	Toplam	112	100,0

Tablo 12 incelendiğinde: evet sayısı 87 (%77,7) iken, hayır diyen katılımcı sayısının 25 (%22,3) olduğu görülmektedir. Katılımcıların ülkede daha önce yaşanan terör olaylarından kaynaklı kaygı yaşamayıp yaşamadıkları durumlarına ilişkin veriler değerlendirildiğinde evet diyenlerin sayısı hayır diyen katılımcılara göre üç katından fazladır. 112 katılımcıdan 87'sinin ülkede daha önce yaşanan terör olaylarından dolayı kaygı duyduklarını beyan etmeleri, terörün ne denli olumsuz sonuçlar doğurabileceği açısından önemlidir.

Tablo 13. Katılımcıların Ülkede Daha Önce Yaşanan Terör Olaylarından Kaynaklı Kaygı Yaşama Sebeplerine İlişkin İstatistikî Bilgiler

Değişkenler		F	%
Cevabınız Evet ise Kaygı Sebebinizi Belirtiniz?	Can Güvenliği	2	1,8
	Aile Güvenliği	2	1,8
	Mal Güvenliği	0	0,0
	Hepsi	80	71,4
	Diğer	2	1,8
	Kaygı Duymuyorum	26	23,2
	Toplam	112	100,0

Tablo 13 incelendiğinde: katılımcıların 2'sinin (%1,8) can güvenliği, 2'sinin (%1,8) aile güvenliği, 0'nın (%0) mal güvenliği, 80'ninin (71,4) hepsi (Can güvenliği, aile güvenliği, mal güvenliği), 2'sinin (%1,8) diğer, 26'sının (23,3) kaygı duymuyorum dediği görülmektedir. Katılımcıların ülkede daha önce yaşanan terör olaylarından kaynaklı kaygı yaşamayıp sebeplerine ilişkin veriler değerlendirildiğinde, 80'ninin (%71,4) hem can güvenliği hem mal güvenliği hem de aile güvenliği kaygısı taşıdığını belirttiği görülmektedir. Katılımcıların genel itibarı ile can, mal ve aile güvenliklerinden kaygı duydukları öne çıkmaktadır.

Tablo 14. Katılımcıların Şuan Yaşadıkları İlde Daha Önce Herhangi Bir Terör Olayı İle Karşılaşıp Karşılaşmadıkları Durumlarına İlişkin İstatistikî Bilgiler

Değişkenler		F	%
Günümüzde Yaşadığınız İlde Daha Önce Herhangi Bir Terör Olayı ile Karşılaştınız mı? Taşıymusunuz?	Evet	75	67
	Hayır	33	33
	Toplam	112	100,0

Tablo 14 incelendiğinde: evet diyen katılımcı sayısı 75 (%67) iken, hayır diyen katılımcı sayısının 33 (%33) olduğu görülmektedir. Katılımcıların şu an yaşadıkları ilde daha önce herhangi bir terör olayı ile karşılaşmış ve karşılaşmadıklarına ilişkin veriler değerlendirildiğinde, evet yanıtını veren katılımcıların sayısı hayır yanıtını veren katılımcılara göre daha fazladır. 112 katılımcıdan 75'i, yaşamış oldukları Van veya Bitlis ilinde daha önce terör kaynaklı olaylar sebebiyle kaygı taşıdıklarını belirtmeleri önemli bir veridir.

Tablo 15. Katılımcıların Günümüzde Yaşadığı İlde Herhangi Bir Terör Kaygısı Taşıyıp Taşımadıkları Durumlarına İlişkin İstatistikî Bilgiler

Değişkenler		F	%
Günümüzde Yaşadığınız İlde Herhangi Bir Terör Kaygısı Taşıyor musunuz?	Evet	68	60,7
	Hayır	44	39,3
	Toplam	112	100,0

Tablo 15 incelendiğinde: evet yanıtını veren katılımcı sayısı 68 (%60,7) iken, hayır yanıtını veren katılımcı sayısının 44 (%39,3) olduğu görülmektedir. Katılımcıların günümüzde yaşadığı ilde herhangi bir terör kaygısı taşıyıp taşımadıklarına ilişkin veriler değerlendirildiğinde, evet yanıtını veren katılımcıların sayısı hayır yanıtını verenlere göre daha fazladır. İstatistikî verilere göre katılımcılar önceki dönemlerde yaşanan terör olaylarından dolayı daha fazla kaygı taşıdıkları beyan etmişlerdir. Ancak geçmişe göre şu an için yaşadıkları şehirlerde herhangi bir terör kaygısı taşıma oranında büyük bir değişim olduğu görülmektedir. Bölgede terör kaynaklı eylem veya olaylarda azalmanın kaygı durumunu düşürdüğü ifade edilebilir. Güven ve huzur ortamının uzun vadede devamının sağlanması halinde, terör kaynaklı kaygının da azalabileceği öne sürülebilir.

Tablo 16. Katılımcıların İmkânı Olması Durumunda Doğu Anadolu Bölgesi Haricinde Bir Üniversitede Çalışmak İsteyip İstemeyeceği Durumlarına İlişkin İstatistikî Bilgiler

Değişkenler		F	%
İmkânınız Olması Durumunda Doğu Anadolu Bölgesi Haricinde Bir Üniversitede Çalışmak İster misiniz?	Evet	84	75,0
	Hayır	28	25,0
	Toplam	112	100,0

Tablo 16 incelendiğinde; evet sayısı 84 (%75) iken, hayır yanıtını veren katılımcı sayısının 28 (%25) olduğu görülmektedir. Katılımcıların imkânı olması durumunda Doğu Anadolu Bölgesi haricinde bir üniversitede çalışmayı isteyip istemedikleri durumlara ilişkin veriler değerlendirildiğinde, evet yanıtını veren katılımcıların sayısı hayır yanıtını veren katılımcı sayısının üç katıdır. Terör kaynaklı eylemlerden kaygı duyanlar ile imkân olması durumunda başka bir üniversitede çalışmak isteyen katılımcıların oranlarının birbirlerine yakın olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 17. Katılımcıların Yaşadığı İlde Herhangi Bir Terör Olayı Olması Durumunda Üniversitelerindeki Eğitimin Etkilenip Etkilenmeyeceğine İlişkin İstatistikî Bilgiler

Değişkenler		F	%
Yaşadığınız İlde Herhangi Bir Terör Olayı Olması Durumunda Üniversitedeki Eğitimin Etkilenebileceğini Düşünüyor musunuz?	Evet	87	77,7
	Hayır	25	22,3
	Toplam	112	100,0

Tablo 17 incelendiğinde: evet sayısı 87 (%77,7) iken, hayır yanıtını veren katılımcı sayısının 25 (%22,3) olduğu görülmektedir. Katılımcıların yaşadıkları ilde herhangi bir terör olayı olması durumunda çalıştıkları üniversitede eğitimin etkilenip etkilenmeyeceğine ilişkin veriler değerlendirildiğinde, evet yanıtını verenlerin sayısı hayır yanıtını verenlerin sayısının üç katından fazla olduğu görülmektedir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun olası herhangi bir terör olayı sebebiyle eğitim faaliyetlerinin etkilenebileceğini düşünmeleri önemli bir veridir.

Tablo 18.1 Katılımcıların, Cinsiyetleri ile Yaşadığı İlde Herhangi Bir Terör Kaygısı Taşıyıp Taşımadığı Durumlarına İlişkin Ki-kare Testi Sonuçları (n=112)

Cinsiyetiniz?	Yaşadığımız İlde Herhangi Bir Terör Kaygısı Taşıyor musunuz?		Evet	Hayır	Toplam
	F	%			
Erkek	F		34	42	76
	%		44,7	55,3	100
Kadın	F		30	6	36
	%		57,1	42,9	100
$X^2= 14,860 P=0,000^*$					

*p<0,05

Tablo 18’de, katılımcıların cinsiyetleri ile yaşadığı ilde herhangi bir terör kaygısı taşıyıp taşımadığı durumlarının karşılaştırılmasına ilişkin ki-kare testi sonucuna baktığımızda: kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre daha fazla kaygı taşıdıkları görülmektedir.

Tablo 19. Katılımcıların, İmkânı Olması Durumunda Doğu Anadolu Bölgesi Haricinde Bir Üniversitede Çalışmak İsteyip İstemediği ile Yaşadığı İlde Herhangi Bir Terör Kaygısı Taşıyıp Taşımadığı Durumlarına İlişkin Ki-kare Testi Sonuçları (n=112)

İmkânınız Olması Durumunda Doğu Anadolu Bölgesi Haricinde Bir Üniversitede Çalışmak İster misiniz?	Yaşadığımız İlde Herhangi Bir Terör Kaygısı Taşıyor musunuz?		Evet	Hayır	Toplam
	F	%			
Evet	F		61	23	84
	%		72,6	27,4	100
Hayır	F		3	25	28
	%		10,7	89,3	100
$X^2= 32,861 P=0,000^*$					

*p<0,05

Tablo 19’da, katılımcıların, imkânı olması durumunda Doğu Anadolu Bölgesi haricinde bir üniversitede çalışmak isteyip istemediği ile yaşadığı ilde herhangi bir terör kaygısı taşıyıp taşımadığı durumlarının karşılaştırılmasına ilişkin ki-kare testi sonucuna baktığımızda; imkânı olması halinde Doğu Anadolu Bölgesinde ayrılmak isteyen katılımcıların aynı zamanda yaşadığı ilde terör kaygısı yaşadığı görülmektedir.

Tablo 20. Katılımcıların Görev Yaptığı Yerleşim Alanı ile Yaşadığı İlde Herhangi Bir Terör Kaygısı Taşıyıp Taşımadığı Durumlarına İlişkin Ki-kare Testi Sonuçları (n=112)

Görev Yaptığımız Yerleşim Alanı Hakkında Bilgi Verebilir misiniz?	Yaşadığımız İlde Herhangi Bir Terör Kaygısı Taşıyor musunuz?		Evet	Hayır	Toplam
	F	%			
İl Merkezi	F		59	34	93
	%		63,4	36,6	100
İlçe	F		5	14	19
	%		26,3	73,7	100
$X^2= 8,879 P=0,004^*$					

*p<0,05

Tablo 20’de, katılımcıların, görev yaptığı yerleşim alanı ile yaşadığı ilde herhangi bir terör kaygısı taşıyıp taşımadığı durumlarının karşılaştırılmasına ilişkin ki-kare testi sonucuna baktığımızda; il merkezinde yaşayanların ilçe merkezlerinde yaşayanlara göre daha fazla kaygı taşıdıkları görülmektedir.

5. SONUÇ

Terör ve terörizm faaliyetleri son yüzyılda etkisini küresel boyutta artırmıştır. Birçok bölgede farklı devletler üzerinde ciddi problemler oluşturmaktadır. Terör örgütleri yaptıkları eylem ve saldırılar ile korkunç yüzünü göstermektedir. Türkiye’de 1980’li yıllarda artan terör kökenli eylemler uzun yıllar ülke gündemini meşgul

etmiştir. Ülkeyi sosyal, ekonomik boyutlar başta olmak üzere birçok farklı boyutta olumsuz olarak etkilemiştir. Bu etkilere en çok maruz kalan bölgelerden biri olan Doğu Anadolu Bölgesi, diğer bölgelere göre gelişim noktasında geride kalmıştır.

Terör örgütlerinin geçmişte yapmış oldukları eylemlere bakıldığında etkilenen başlıklardan biri de eğitim konusudur. Terör örgütleri toplumun eğitime olan inanç ve yaklaşımını kendi propagandaları açısından daima etki altına alarak toplumun eğitime ulaşmasına engel olmaya çalışmışlardır. Eğitim kurumların başında gelen yetiştirdikleri bireylerle bir ülkenin kalkınmasında hayati rolü olan üniversiteler, Türkiye’de geçmiş dönemde terör eylemlerinin ve terör odaklarının hedefi olmuştur. Güvenli bir eğitim ortamı oluşturmak eğitim alanların hakkı olduğu kadar eğitim çalışanlarının da hakkıdır. Üniversitede çalışan akademisyenler görev yaptıkları yerlerde terör kaynaklı kaygı duymadan görev yapmaları önemli bir meseledir.

Elde edilen istatistikî sonuçlar değerlendirildiğinde; katılımcıların çoğunluğunun bugüne kadar yaşamış oldukları şehirlerde terör olayları ile karşılaştıkları, terör olaylarından dolayı kaygı duydukları, kadınların erkeklere göre daha fazla kaygı duydukları, cinsiyet gözetmeksizin katılımcıların kaygı sebeplerinin çoğunlukla can, aile ve mal güvenliğinden kaynaklı olduğu, sonuçlarına ulaşılmıştır. Başka bir dikkate değer sonuç ise, katılımcıların önemli bir çoğunluğunun imkânları olması halinde Doğu Anadolu Bölgesi haricinde farklı bir üniversitede çalışmak istemeleridir. Yine katılımcıların büyük bir çoğunluğu, olası bir terör eyleminden dolayı eğitim faaliyetlerinin etkilenebileceğini düşünmektedir. Sonuç olarak ülkemizde terör faaliyetlerine yönelik önemli düzeyde tedbirlerin alınmış olmasına rağmen geçmişte yaşanan terör olayları ve gelecekte yaşanma ihtimali akademisyenler üzerinde kaygıya neden olmaktadır.

Araştırma, Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi’nde ve Bitlis Eren Üniversitesi’nde görev yapan ve araştırmamıza gönüllü olarak katılım sağlayan akademisyenlerden elde edilen veriler üzerine kurulmuştur. Bu bağlamda araştırmanın en temel kısıtı, örnekleme oluşturan üniversiteler ve katılımcılardır. Araştırma verilerinin toplandığı dönem de çalışmanın zamansal kısıtını oluşturmaktadır. Yine araştırma anketinde yer alan sorular da içeriksel sınırları meydana getirmektedir. Bu bağlamda sonraki dönemlerde bu kısıtlarda yeni araştırmalar yapılarak sonuçların karşılaştırılması çalışmanın sonuçlarının karşılaştırılması açısından yararlı olacaktır. Yine aynı konuda kısıtların aşılması araştırmanın yenilenmesi ile de farklı kısıtlara göre sonuçların değerlendirilmesine imkân sağlanmış olacaktır. Çalışmada hipotezler sınırlı olarak kurulmuştur. Özellikle demografik açıdan çok sınırlı tutulmuştur. Yeni yapılacak çalışmalarda farklı demografik özellikler ile ilgili hipotezler geliştirilerek bunların sınanması literatüre katkı sağlayacaktır.

YAZAR BEYANI / AUTHORS’ DECLARATION:

Bu makale Araştırma ve Yayın Etiğine uygundur. Beyan edilecek herhangi bir çıkar çatışması yoktur. Araştırmanın ortaya konulmasında herhangi bir mali destek alınmamıştır. Makalede kullanılan ölçek için yazar(lar) tarafından ölçeğin orjinal sahibinden izin alındığı beyan edilmiştir. Yazar(lar), dergiye imzalı “*Telif Devir Formu*” belgesi göndermişlerdir. Bu araştırmanın yapılması ile ilgili olarak Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Etik Komisyonundan 10/08/2021 tarih ve 2021/10-05 sayılı “*Etik İzni Belgesi*” alınmıştır. / This paper complies with Research and Publication Ethics, has no conflict of interest to declare, and has received no financial support. For the scale used in the article, it is declared by the authors that permission was obtained from the original owner of the scale. The author(s) sent a signed “*Copyright Transfer Form*” to the journal. Regarding the conduct of this research, an “*Ethics Permission Certificate*” dated 10/08/2021 and numbered 2021/10-05 was obtained from the Ethics Committee of the University of Van Yüzüncü Yıl.

YAZAR KATKILARI / AUTHORS’ CONTRIBUTIONS:

Kavramsallaştırma, orijinal taslak yazma, düzenleme – Y1 ve Y2, veri toplama, metodoloji, resmi analiz – Y1 ve Y2, Nihai Onay ve Sorumluluk – Y1 ve Y2. / Conceptualization, writing-original draft, editing – Y1 and Y2, data collection, methodology, formal analysis – Y1 and Y2, Final Approval and Accountability – Y1 and Y2.

KAYNAKÇA

- AKGÜN, Birol (2006), “*Küresel Terör: Mit mi?, Gerçek mi?*”, **Terörün Görüntüleri, Görüntülerin Terörü** (Ed. Orhan Gökçe, Uğur Demir), Çizgi Kitapevi, Konya, ss.399-429.
- AKSU, Ali ve YÜKSEL ŞAHİN, Fulya (1999), “*Kocaeli Üniversitesi Öğretim Elemanlarının Kaygı Düzeyleri*”, **Eğitim ve Bilim Dergisi**, S.23(111), ss.60-68.
- AKTAN, Ercan (2018), “*Sosyal Medya ve Sosyal Kaygı: Sosyal Medya Kullanıcıları Üzerine Bir Araştırma*”, **Selçuk İletişim Dergisi**, S.11(2), ss.35-53.
- ALBAYRAK, Ali ve ÇAPCIOĞLU, İhsan (2004), “*Güvenlik - Özgürlük İkileminde Teröre Yönelik Tutumlar*”, **Dini Araştırmalar Dergisi**, S.7(20), ss.275-291.
- BAHARÇİÇEK, Abdülkadir (2000), “*Etnik Terör ve Etnik Terörle Mücadele Sorunu*”, **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, S.10(1), ss.11-27.
- BAL, İhsan (2006), **Terörizm: Terör, Terörizm ve Küresel Terörle Mücadelede Ulusal ve Bölgesel deneyimler**, USAK Books, Ankara.
- BUGUR ÖZDEMİR, Özlem ve AŞÇIOĞLU, Faruk (2022), “*Toplumun Terörizm Algısının Değerlendirilmesi*”, **Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi**, S.9(1), ss.197-208.
- ÇAKMAK, Veysel (2018), **İletişim Kaygısı ve Sosyal Medya**, Eğitim Yayınevi, Konya.
- ERGİL, Doğu (1992), “*Uluslararası Terörizm*”, **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**, S.47(3), ss.140-143.
- GÜN ÇİNGİ, Tuba (2020), “*Terör Korkusu ve Algılanan Terör Riskinin Alturistik Boyutları*”, **Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi**, S.37(2), ss.358-371.
- KIRDÖK, Can (2020), “*Türkiye’de Terör Olgusu ve Mücadelesine Yönelik Stratejik Yaklaşımlar*”, **Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi**, S.7(2), ss.1117-1135.
- MECEK, Mehmet ve DOĞAN, Hüsnâ (2015), “*Üniversite Merkez Kampüsleri Dışındaki Meslek Yüksekokullarında Görev Yapan Öğretim Üyelerinin Yaşadığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri*”, **4. Uluslararası Meslek Yüksekokulları Sempozyumu (UMYOS’2015) Bildiriler Kitabı**, 21-23 Mayıs 2015 (Yalova), C.1, ss.310-325.
- NUR, Erkan ve KÜÇÜK, Ferit (2023), “*Akademisyenlerin Koronavirüs Kaygı Düzeyinin Akademisyenliğe Yabancılaşmaya Etkisi Üzerine Bir Araştırma*”, **Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF Dergisi**, S.25(1), ss.76-91.
- ÖZDEMİR, Fatih ve EROL, Mustafa (2021), “*Öğretmen Adaylarının Doğu ve Güneydoğu Anadolu’ya Atanmaya İlişkin Görüşleri*”, **Türkiye Eğitim Dergisi**, S.6(1), ss.71-85.
- ÖZERKMEN, Necmettin (2004), “*Terör, Terörizm ve Radikal İslamci Terör*”, **Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi**, S.44(2), ss.247-265.
- SARAÇLI, Murat (2007), “*Uluslararası Hukukta Terörizm*”, **Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, S.11(1), ss.1049-1078.
- SERDAR, Mehmet Törehan (2010), **Rüyalar Şehri Bitlis**, Hamle Yayınları, İstanbul.
- SERDAR, Mehmet Törehan (2017), **Bitlis, Bitlis İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları**, Bitlis.
- ŞEN, Rahime Beder ve YURTKURAN, Semra (2004), “*Bitlis’te Yaşayan Ailelerin Sosyo-Demografik, Sosyo-Ekonomik, Sosyo-Kültürel Özellikleri ile Toplumsal Hayatta Törenin Gücü*”, **Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi**, S.2(7), ss.73-80.
- ŞEN, Yusuf (2015), “*Terörün Toplumlar Üzerindeki Sosyo-Ekonomik Etkilerine Bakış: Pkk Terörü ve Ağrı Gerçeği*”, **Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, S.1(2), ss.17-70.
- ŞENGÜN, M. Taner ve BOYRAZ, Zeki (2008), “*Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgesinin Doğal Ortam Özelliklerinin Terör Faaliyetleri ve Sınır Güvenliği Açısından Değerlendirilmesi*”, **Doğu Coğrafya Dergisi**, S.13(20), ss.267-278.

- ŞİMŞEK, Murat (2016), “*Terörizm: Kavramsal Bir Çalışma*”, **Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi**, S.54, ss.319-335.
- TUZGÖL DOST, Meliha ve CENKSEVEN, Fulya (2007), “*Devlet ve Vakıf Üniversitelerinde Çalışan Öğretim Elemanlarının Mesleki Sorunları*”, **Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, S.16(2), ss.203-18.
- TÜRK DİL KURUMU (2011), **Türkçe Sözlük**, Türk Dil Kurumu Yayını, Ankara, 11. Baskı.
- TÜRKÇAPAR, Hakan (2004), “*Anksiyete Bozukluğu ve Depresyonun Tanısal İlişkileri*”, **Klinik Psikiyatri Dergisi**, S.7, ss.12-16.
- YILMAZ, Vedat (2019), “*Kentlerin Gelişiminde Terörün Etkilerinin Değerlendirilmesi*”, **Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, S.8(1), ss.213-223.
- ZAFER, Hamide (1999), **Sosyolojik Boyutta Terörizm**, Beta Yayınları, İstanbul.

<http://www.bitlis.gov.tr/ilcelerimiz> (Erişim Tarihi: 25/05/2022).

<https://van.ktb.gov.tr/TR-90249/tarihi-yapi.html> (Erişim Tarihi: 28.06.2022).

<https://www.beu.edu.tr/> (Erişim Tarihi: 18.06.2022).

